

Årsberetning 2017

Atter et år fyldt med begivenheder og store resultater for Støtteforeningen til selvhjælp i Uganda skal der nu aflægges beretning for. 2017 bød blandt andet på etablering af en uddannelsesordning, succesfulde fonds- og puljeansøgninger samt en rejse til Uganda.

Lad mig dog begynde ved generalforsamlingen lørdag den 13. maj, hvor bestyrelsen fik et nyt medlem. Det er Klaus Pedersen, der er mangeårig skolesponsor i Støtteforeningen, og som vi var glade for at kunne byde velkommen i bestyrelsen. Klaus afløste Lena Møller Hail, der ikke genopstillede efter at siddet i bestyrelsen siden foreningens stiftelse i 2009.

Nu vil jeg gennemgå årets uddelinger. Vi kan være rigtig stolte af i 2017 at have uddelt hele 256.410 kr. til hjælpearbejdet i Uganda. Når man regner midlerne fra Civilsamfundspuljen til OVC-projektet – *Orphans and Other Vulnerable Children's Households Development Project Kanungu* – med, bliver det samlede beløb anvendt på vore indsatser 401.259 kr. Uddelingerne udgør hele 97,6 % af foreningens samlede udgifter. I det følgende beskriver jeg fordelingen af uddelingerne på de enkelte af foreningens aktiviteter i årets løb.

- Igen i 2017 var den med afstand største post OVC-projektet med godt 144.800 kr. Udgiften til dette projekt modsvares af den bogførte indtægt fra Civilsamfundspuljen, og begge optræder som særlige poster i regnskabet. Foreningen har aktivt forvaltet og afsluttet dette store toårige projekt, herunder oplyst om projektet ved foredrag i Danmark samt udført finansielt tilsyn og deltaget i evalueringsmøder i nogle af landsbyerne i indsatsområdet og i det afsluttende interessentmøde under et projektrelateret besøg hos Mend the Broken Hearts–Uganda (MBHU) i Kanungu fra den 28. december 2017 til den 3. januar 2018. Rejsen for undertegnede, der er projektansvarlig, var betalt af projektet, mens yderligere fire af foreningens medlemmer deltog. Alle medlemmer af foreningen havde i øvrigt fået buddet om at tage med på turen. Der vil blive fortalt om OVC-projektet og rejsen under punkt 8 på dagens dagsorden. Desuden findes der på foreningens hjemmeside en særlig underside, som vi løbende har opdateret med projektets fremdrift og resultater. Her vil jeg derfor kun give en forholdsvis kort opridsning af de væsentligste resultater og indtryk.
Projektets 60 selvhjælpsgrupper omfatter cirka 600 forsørgere og 1460 udsatte (typisk forældreløse) børn, mens rettighedsformidlingen er nået ud til i omegnen af 5000 personer. Bevidstgørelsen af disse mennesker har haft særlig fokus på kvinders og udsatte børns (OVC'ers) rettigheder. Der har grundet en gunstig valutakursudvikling været midler til at gøre mere ud af nogle af projektets aktiviteter og tage hånd om identificerede svagheder og foretage opfølgende, styrkende tiltag. F.eks. er der blevet sat ekstra fokus på emner som vold mod kvinder og mishandling af børn samt håndtering af fødevaremangel og dårlig sundhed. Der er sket markante bedringer i tilstandene, og konkret er der f.eks. sket en stor stigning i antallet af indberettede, behandlede og løste sager om børnemisbrug.
Gruppedannelserne har styrket de udsatte husstande gennem samarbejde og sammenhold. De fleste grupper er meget velfungerende med godt udbytte af de indkomstskabende projekter og fornuftig opsparing og udlånsaktivitet. Indkomstniveauet i husstandene er hævet betydeligt; for eksempel tjente 63 procent af husstandene mindst 150.000 shillings (270 kr.) om måneden ved projektets afslutning mod kun 6 procent før dets start. Det har højnet husstandenes levestandard, og der er flere ressourcer til at tage sig af de forældreløse og yde dem medicin/lægehjælp og skolegang/uddannelse. I mange tilfælde har husstandene foretaget mindre investeringer og lavet nye projekter og forbedringer/udvidelser af eksisterende aktiviteter, hvilket alt sammen hjælper til at opretholde og øge deres levestandard og fremtidssikre dem. Der er især i projektets slutfase flittigt foretaget opfølgingsbesøg i alle projektets

60 grupper såvel som i de enkelte husstande. Der er blevet arbejdet med konfliktløsning og med udførelse og evaluering af spare-låne-foretagender i grupperne. Der er formidlet erfaringsudveksling mellem stærke og mindre stærke grupper, og man har dannet og trænet lokale sammenslutninger af grupper i indsatsområdets fire sogne for at opnå yderligere interaktion og styrkelse. Tre ledende medlemmer fra hver af de 60 grupper er blevet oplært i styring af grupperne med henblik på overtagelse fra projektpersonalet.

Det blev under besøget meget klart for os rejsende, at OVC-projektet er slået rigtig godt igennem i Kanungu, hvor det og dets effekter er kendte og værdsatte. Projektet har indgydt håb i en masse mennesker, der tydeligt er kommet fra et lavt niveau til et højere og endda med tålmodig videreudvikling har mulighed for at nå et endnu højere på basis af de redskaber, de har fået. Mange interessenter gav udtryk for, at tilgangen med egne gruppeprojekter, opsparing og fokus på økonomisk bæredygtighed var meget bedre end tidligere hjælpefor søg, hvor der blot blev uddelt nogle penge eller ting, som hurtigt blev forbrugt. At projektet nyder stor opbakning fra myndighedernes side var tydeliggjort af repræsentationen fra de øverste steder ved interessentmødet den 29. december, hvor blandt andre meget fremtrædende politikere og ledere fra politi og relevante kontorer i kommune og distrikt deltog. MBHU har tilsyneladende et godt og sundt samarbejde med mange myndigheder, herunder politiets børnebeskyttelsesenhed. Under opholdet hørte vi beretninger fra projektets deltagere om dets mange positive resultater, så masser af små dyrehold (primært med svin) etableret under projektet som indkomstbasis for husstande og hørte om små, men vigtige investeringer (skolegang, husdyr, materiel) muliggjort af mikrolån i spare-låne-grupperne. Ved evalueringsbesøgene i fire landsbyer mødtes vi med cirka 435 mennesker og besøgte 13 husstandsprojekter. Vi fik indtryk af, at folk adskillige steder virkelig havde forstået konceptet og var blevet selvkørende, men at der også nogle steder var behov for yderligere indsats. Projektets styrke blev understreget af, at mange projektdeltagere havde stået en kraftig hungersnød igennem på grund af muligheden for at låne penge til overlevelse i deres spare-låne-grupper. Vi fik forståelse af, hvordan arbejdet med formidling om rettigheder har ført til styrket sammenhold og kamp mod uretfærdighed, korrupsion, undertrykkelse og misbrug. Desuden var det meget tydeligt, at det fungerer rigtig godt med de frivillige (CBT'erne), der stammer fra indsatslandsbyerne og er respekterede og vellidte. Vi fandt, at der i hovedreglen er fin overensstemmelse mellem virkeligheden og de tilsendte beskrivelser, og ved det stikprøvebaserede finansielle tilsyn udført i Kanungu nytårsaftensdag blev alt fundet i orden. Vi anser MBHU's ledelse, implementering, rapportering og kommunikation vedrørende projektet for absolut tilfredsstillende. Ved et møde med projektstyregruppen, CBT'erne og MBHU's bestyrelse i slutningen af besøget blev det afsluttede projekt drøftet og evalueret i fællesskab.

- Når der bortses fra OVC-projektet, udgjordes den største andel af de uddelte midler i 2017 ligesom tidligere år af penge til skolegang for vore sponsorbørn. Her blev brugt 89.600 kr., hvilket svarer til knap 35 % af årets totale uddelinger fraregnet OVC-projektet. Beløbet dækkede skolepenge og diverse fornødenheder for 29 børn og unge i forskolen, grundskolen, mellemskolen eller gymnasiet. De fleste har personlige sponsorer, som yder et årligt sponsorat. På ovennævnte rejse ved årsskiftet 2017-2018 mødte vi i alt 18 af sponsorbørnene. Der blev tegnet to nye sponsorater i begyndelsen af 2017, mens tre sponserede skolebørn færdiggjorde deres skolegang ved årets slutning. Det er fortsat mange børn, især forældreløse, som ikke har mulighed for at komme i skole, og som derfor godt kunne bruge en skolesponsor.
- Næstflest af de uddelte penge gik til faglig uddannelse – nemlig lige under 73.000 kr. svarende til godt 28 %. Der er tale om mere end en fordobling i forhold til 2016, hvor beløbet også var fordoblet fra 2015. Baggrunden for denne udvikling er, at vi har fået flere og flere midler, der gør det muligt for os at prioritere investering i uddannelse. Uddannelse er uhyre

vigtig for såvel de tilgodesete, der bibringes uvurderlige ressourcer til at skabe sig et bedre liv, som for hele deres lokale samfund, hvor det medfører en særdeles væsentlig kapacitetsopbygning. Midlerne anvendt til uddannelse i 2017 fordeler sig i to poster, nemlig personlige sponsorater og den nyetablerede puljeordning, som blev nævnt i beretningen sidste år. Ved de personlige uddannelsessponsorater er der tale om individuel långivning til videregående uddannelse til tre unge. Her kommer pengene fra de personer, der tidligere betalte deres skolegang. De tre tilgodesete i 2017 er pigerne Rakel, Angel og Fiona. Rakel blev færdiguddannet i virksomhedsledelse ved årets udgang, og aftalen er, at de lånte penge over en år-række indbetales til den nye pulje, når der er indkomst at betale tilbage af. Det er meningen, at de personlige ordninger udfases, og at de pågældende unge fremover helt indlemmes i puljeordningen.

Uddannelsespuljen blev etableret ved indgangen til 2017 på baggrund af et fælles bearbejdet oplæg fra MBHU. Udsatte unge uden andre chancer for at opnå nogen form for uddannelse kan søge om lån fra puljen til praktiske erhvervsuddannelser eller kortere videregående uddannelser. I første omgang blev 23 unge af begge køn mellem 15 og 28 år blandt mange ansøgere udvalgt af den lokale udvælgelseskomite til at modtage lån til erhvervsuddannelser af 2-3 års varighed, hvoraf et par stykker er videregående. De unge har forpligtet sig til at betale lånet tilbage (med en lille rente) i rater over 3-4 år, når de efter endt uddannelse er kommet i arbejde. Pengene vil således efterfølgende hjælpe flere unge mennesker til at få uddannelser og job til gavn for dem selv og hele lokalsamfundet. Puljen fik i 2017 tilført 53.000 kr. i alt, hvoraf den første portion på 20.500 kr. udgjordes af Støtteforeningens egne midler. Som behandlet på sidste års generalforsamling påtænkte vi at optage lån til den videre opbygning af puljen, men Medarbejdernes Honorarfond i Novo Gruppen var tilsyneladende enig med os i, at uddannelse er en af nøglerne til udvikling, og valgte at imødekomme vor ansøgning og støtte initiativet med en flot bevilling på 20.000 kr. Disse penge indkom tre dage efter generalforsamlingen, og det overflødiggjorde lånoptagelsen. Ordningen er indtil videre en succes, og fra Uganda der er modtaget opgørelse og dokumentation, som viser, at udlånsplanen følges. De 23 unge har alle gennemført det første år og er glade for deres studier, som eksempelvis er inden for landbrug, frisørkunst, regnskab, virksomhedsledelse og laborant-, murer-, tømrer-, elektriker- og mekanikerfagene. De har allerede stor glæde af de evner, de tilegner sig, og de værdsætter konceptet med lån og efterfølgende tilbagebetaling til puljen med henblik på genudlån til andre unge. På Uganda-turen ved årsskiftet 2017-2018 mødte vi 12 studerende på ordningen, og de berettede om deres fremskridt på vej mod en lysere fremtid og havde skrevet breve med deres personlige historier og tak. Puljen er stadig under opbygning, inden den efter planen bliver selv bærende, og samlet i 2018 forventer vi at overføre et lidt højere beløb end i 2017, da lånene forhøjes en lille smule med beløb til fornødheder såsom bøger og andre skolemateriale. Desuden udvides ordningen med en enkelt pige, der er blevet færdig med gymnasiet. Hun er et af de tre personligt sponserede skolebørn, som færdiggjorde skolegangen ved årets slutning, jf. foregående punkt.

- I 2017 gik tredjeflest penge til de to uspecificerede halvårlige rådighedsbeløb til MBHU. Det drejer sig om godt 27.800 kr. eller knap 11 %. Beløbet overført i april medgik til at støtte madindkøb til børn på en række skoler i en tørkeperiode og til familier ramt af regn og oversvømmelser samt til børnene på Sheilabs børnehjem, hospitalsbehandlinger og begravelser. Et misbrugt barn fik hjælp og behandling, og hendes sag blev anmeldt, hvilket er et vigtigt led i vort arbejde for rettigheder. Beløbet sendt i oktober blev brugt til at skaffe mad til børn på tre skoler under hungersnød, mad til fejrlærerede børn i en landsby, mad og behandling på børnehjemmet i Mbarara og til et forsømt barn, til at reparere taget på en skole efter kraftigt regn, til at hjælpe syge med behandling og til en begravelse. Som altid har MBHU haft

stor gavn af disse rådighedsbeløb, hvormed vi bidrager til organisationens indsats mod akutte problemer og dens dækning af aktuelle småbehov uden at skulle reagere akut på en masse konkrete sager, der opstår. Det er dejligt at se, at midlerne forvaltes godt og hjælper rigtig mange mennesker.

- Fjerdestørst var uddelingen til Sheilah Ampaires børnehjem i Mbarara. Den androg lidt over 25.800 kr. svarende til godt 10 %. Uddelingen består hovedsagelig af tre årlige beløb til forsørgelse af børnene i skoleferierne. Dertil kom godt 600 kr. til at dække præmien til husforsikring og desuden lidt ekstra penge til behandling og rekreation til Sheilah, der desværre har været alvorligt syg efter en slem omgang stress – noget der ikke er helt uforståeligt, når man ved, hvor mange forpligtelser, hun har påtaget sig. Vi bidrager til at afhjælpe situationen i det omfang, vi kan, så hun kan komme tilbage i fuld vigør. I hendes fravær drives børnehjemmet af to af hendes søstre samt fire voksne drenge og de to piger Rakel og Babra. Vi besøgte hjemmet på rejsen ved årsskiftet, og det så ud til at gå fint. En håndfuld af foreningens sponsorbørn blev truffet foruden mange af de andre børn og unge på hjemmet, og alle havde det tilsyneladende godt.
- Den femtestørste uddelingspost var på godt 17.800 kr., knap 7 %, og her var der tale om midler til et projekt omhandlende hygiejne og helbred for skolepiger. Oplægget hertil var blevet udarbejdet af den gruppe engagerede og samfundsbevidste lokale piger med Babra i spidsen, som står for den årlige uddeling af AFRIpads. Projektet kan ses som et supplement til denne ordning og har som formål at hjælpe udsatte skolepiger til at overkomme deres udfordringer angående hygiejne i forbindelse med menstruation samt andre problemer. Det var med stor glæde, at foreningen i begyndelsen af december 2017 modtog en bevilling på 20.000 kr. fra Medarbejdernes Honorarfond i Novo Gruppen til dette projekt. Pengene til projektet blev straks sendt til Uganda, så forberedelserne kunne gå i gang straks efter årsskiftet. Selve implementeringen foregik ved starten af det nye skoleår i februar 2018, og beskrivelsen af det og dets følgevirkninger hører derfor hjemme i næste årsberetning.
- Derpå følger den sjette største – og næstmindste – post, som var knap 12.200 kr. til AFRIpads. Det svarer til knap 5 % af de samlede uddelinger. Programmet med uddeling af lokalt producerede, genbrugelige menstruationsbind og instruktion i benyttelsen heraf omfatter ligesom de to foregående år 510 piger og kvinder. Beløbet er dog knap 12 % højere end i 2016, hvilket skyldes lokale prisstigninger, men vi kan med det uddelte beløb sikre, at de tilgodesete hver får tildelt et sæt, der holder et helt år. Det er en meget billig og effektiv måde at hjælpe disse mange mennesker på. Bindene gør nemlig, at pigerne hele året kan komme i skole og til eksaminer, selvom de har menstruation, og dermed får fuldt udbytte af deres skolegang. Dette program kørte i 2017 på femte år. Ordningen finansieres delvis af faste sponsorer, som støtter med 50-250 kr. årligt. Disse sponsorer kunne vi godt tænke os flere af, så overvej gerne, om det er noget for dig!
- Endelig blev knap 10.200 kr. – lige under 4 % – uddelt til et projekt, der bestod i et oplæringsforløb for unge i iværksætter. Sædvanligvis arrangerer MBHU en sundhedskonference i slutningen af året, som vi i syv år har bidraget til, men af forskellige årsager blev der ikke arrangeret nogen i 2017. I stedet udbød MBHU et kursus for de store skoleelever i iværksætter i juleferien, som er den lange skoleferie i Uganda. Formålet med kurset var at bibringe 100 unge nogle evner til at starte små foretagender, som kan gøre dem i stand til at klare sig fornuftigt i et land præget af arbejdsløshed. Støtteforeningen finansierede dette kursus fuldt ud og sendte pengene til dets realisering midt i december. Det fandt sted i januar 2018 med

undervisning og praktisk arbejde med rigtige forretningskoncepter, og det vil derfor blive yderligere omtalt i næste årsberetning.

Det var så årets mange uddelinger, og nu må det være på sin plads at minde om, at en meget stor del af midlerne til alt dette jo kommer fra vore mange højtskattede støttemedlemmer og trofaste bidragsydere. Jeg vil benytte lejligheden til at nævne, at 54 benyttede sig af vor betalingserviceordning i 2017. Fra disse 54 indbetalere modtog vi i alt 65.825 kr. Det dækker over kontingent for 116 personer og gave på mindst 200 kr. fra 38 personer. Det sætter vi meget stor pris på, da det letter den tunge arbejdsbyrde med opkrævning, bogføring og udsendelse af eventuelle rykkere. I 2017 fik vi endvidere MobilePay, efter at Swipp blev nedlagt. Da vi er godkendt hos SKAT, er det gebyrfrit for foreningen at modtage betalinger via det femcifrede MobilePay-nummer 82393. MobilePay er et meget bejljligt supplement til direkte indbetaling til foreningens bankkonto for de mange, der ønsker at støtte os.

Ud over de mange penge fra enkeltpersoner modtog vi i årets løb som nævnt i gennemgangen oven for to projektbevillinger fra Medarbejdernes Honorarfond i Novogruppen på i alt 40.000 kr. og som noget nyt også 50.665 kr. i driftsstøtte fra Kulturministeriets pulje til landsdækkende almennyttige organisationer. Pengene i sidstnævnte pulje stammer fra udlodningsmidlerne (der tidligere hed tips- og lottomidlerne), og bestyrelsen blev i årets løb via et nyhedsbrev fra CISU (Civilsamfund i Udvikling) opmærksom på, at foreningen kan søge tilskud herfra. Støttebeløbet er beregnet af Slots- og Kulturstyrelsen på grundlag af foreningens kontingent- og gaveindtægter samt den samlede omsætning. Støtten medgår til at dække foreningens omkostninger til f.eks. drift af børnehjemmet i Mbarara, uddannelsesordningen, AFRIPads-ordningen og til de to årlige rådighedsbeløb til MBHU.

Vi forsøgte os også atter en gang med en ansøgning til Civilsamfundspuljen efter at have set, hvor stor en indvirkning der kunne opnås i det igangværende OVC-projekt. Ved tilsynsbesøget i juli 2016 og via projektrapporterne fra MBHU var vi blevet opmærksomme på visse udfordringer/svagheder, som er relevante at adressere i et nyt projekt i forlængelse af OVC-projektet. En ansøgning blev udarbejdet i tæt samspil med MBHU fra medio august 2017, og foreningens CISU-repræsentant Anne-Lise Skou og jeg modtog rådgivning hos CISU i Aarhus den 20. september, inden den endelige ansøgning blev indsendt til CISU den 28. oktober. Det er jo CISU, der forvalter Civilsamfundspuljen. Det var en rigtig stor glæde, da vi modtog positivt svar i form af et bevillingsbrev den 15. december. Det ansøgte og bevilgede tilskud er på 399.999 kr., mens projektets totalbudget er 414.719 kr. Startdatoen for dette nye projekt er den 1. januar 2018, og det er også toårigt. Det bygger videre på de gode resultater og erfaringer opnået i OVC-projektet. Nye aspekter med ekstra fokus i forhold til OVC-projektet er landbrugsforbedring, juridisk rådgivning og vold mod kvinder og børn. Der indrages sårbare husstande og øvrig befolkning i otte nye landsbyer, mens de svageste husstande fra 22 af de hidtil omfattede landsbyer også indlemmes i det nye projekt – svarende til at cirka 60 % af husstandene er gengangere fra OVC-projektet. I de i alt 30 landsbyer organiseres 500 sårbare husstande med 500 forsørgere og 1500 børn i selvhjælpsgrupper, der driver selvvalgte bæredygtige indkomstskabende projekter og spare-låne-aktivitet. Mindst 3000 af lokalbefolkningens borgere og ledere gøres bevidst om rettigheder og i stand til at hævde og respektere dem. Projektet hedder *Vulnerable Households Empowerment and Civic Engagement Promotion Project Kanungu* og benævnes kort VHECEP-projektet. MBHU står naturligt nok for hovedparten af den faglige indsats, mens Støtteforeningens rolle igen er formidling af menneskerettigheder og lighedsprincipper foruden tilsyn og administration. Desuden skal vi bidrage med input til forbedrede dyrkningsmetoder. Ved mødet i slutningen af besøget i Kanungu ved årsskiftet blev det nye projekt præsenteret og igangsat. Der var tydeligt, at vi og MBHU havde helt samme opfattelse af, hvad det nye projekt indebærer. Projektet er godt i gang, og der kan læses mere om det og dets fremdrift på den særligt oprettede underside.

Afrundingsvis vil jeg udtrykke bestyrelsens vurdering af årets resultat: Årsindtægten slog med 468.773,27 kr. igen rekord, som det har været tilfældet hvert eneste år siden foreningens stiftelse. Midlerne fra Civilsamfundspuljen til OVC-projektet – hvor indtægter modsvares af udgifter – er ganske vist mindre end året forinden og udgjorde 144.849,09 kr. i 2017. Til gengæld er de 50.664,74 kr. i driftstilskud noget nyt i forhold til tidligere år, ligesom de i alt 40.000 kr. bevilget fra Medarbejdernes Honorarfond i Novogruppen er et godt stykke over det budgettede, og derfor er omsætningen altså meget stor. Udgifterne holdt sig på budget, og følgelig blev foreningens årsresultat et stort overskud på 57.492,88 kr. Bestyrelsen anser resultatet for meget tilfredsstillende, selvom det naturligvis ikke er meningen, at der skal akkumuleres midler af denne størrelsesorden. Der blev modtaget kontingentbetaling for 316 medlemmer og bidrag på mindst 200 kr. fra 101 gavegivere, hvorved SKATs betingelser for, at vi kan modtage fradragsberettigede gaver, fortsat er opfyldt. Vi vil sige tusind tak for støtten til alle, der har bidraget til, at vi har kunnet opnå de flotte resultater! Lad os håbe, at opbakningen og den fornemme resultatliste videreføres her i 2018.

MJL 10.05.2018 / GF 2018